

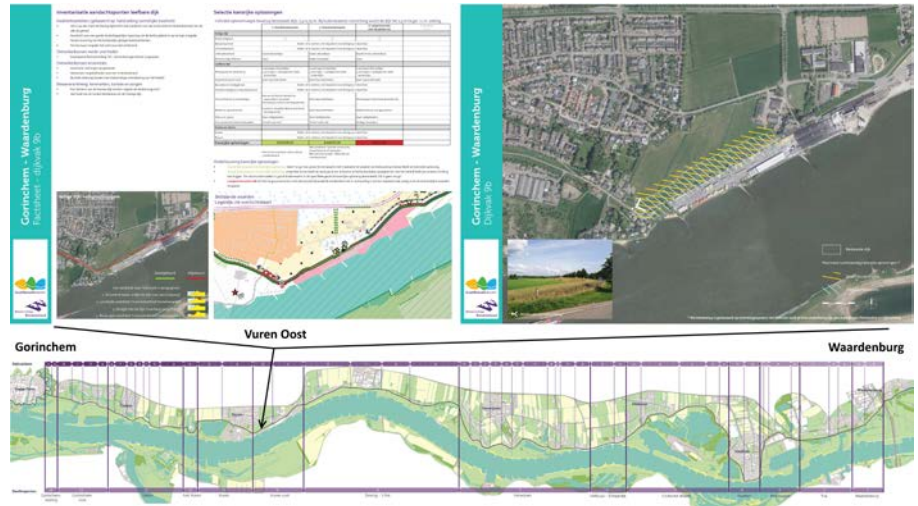
Interactieve NRD neemt mensen mee én zorgt voor beter plan

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de dijkversterking Gorinchem-Waardenburg is op 21 maart gepubliceerd. Op een bijzondere manier bovendien: de NRD is digitaal en interactief beschikbaar voor alle belanghebbenden aan en nabij de 23 km lange dijk. Zij kunnen snel en eenvoudig inzoomen op het stukje dijk waar zij wonen.

De digitale NRD past in een integrale aanpak waarbij optimale participatie bijdraagt aan een beter begrip én betere plannen. Initiatiefnemer is de Graaf Reinaldalliantie. Deze alliantie is een samenwerking tussen Waterschap Rivierenland en aannemerscombinatie 'Waalensemble' (Heijmans, GMB en de Vries & van de Wiel) met Royal HaskoningDHV als adviserende partij. Henriëtte Nonnekens is vanuit het waterschap omgevingsmanager in het managementteam van de alliantie. Nicole Geurts van Kessel, van Royal HaskoningDHV, is disciplineleider planstudie en procedures binnen de alliantie.

Meteen veel informatie

Geurts van Kessel: "In de NRD hoef je op zich nog niet veel onderzoek te stoppen, daar ben je redelijk vrij in. Maar wij hebben de mogelijkheid aangegrepen om juist wel veel informatie te geven. Voor 23 km dijk met 51 dijkvakken geven we nu al gedetailleerde informatie over de opgave en kansrijke

In de digitale NRD kunnen belanghebbenden inzoomen op elk van de 51 dijkvakken tussen Gorinchem en Waardenburg.

oplossingen." Nonnekens: "We vinden dat je gewoon kunt zeggen en laten zien wat je al weet, zodat je daar dus ook vroegtijdig reacties op krijgt." Geurts van Kessel vult aan: "Die horen we liever nu dan later in het proces."

Mensen meenemen

Op papier telt de NRD meer dan honderd pagina's A3-formaat. Maar het is niet erg toegankelijk, wanneer je naar pagina 67 moet om bij jouw stukje dijk uit te komen. De digitale interactieve NRD lost dat op. Nonnekens: "Je klikt eenvoudig op de plek waar je woont en ziet wat de situatie is en wat de plannen zijn. Dat we al zo veel informatie geven, past in onze aanpak. We proberen

serius handen en voeten te geven aan participatie. Zo willen we de plannen beter maken en de mensen erin meenemen. Je weet niet alles en je kunt niet alles bedenken. Het is spannend, we zijn eigenlijk aan het oefenen hoe het straks zal gaan met de Omgevingswet." Geurts van Kessel: "Ik ben er best trots op dat we zoveel informatie zo transparant kunnen laten zien, en ook nog in zo'n vroeg stadium in de procedure. Dat is tekenend voor het hele project."

Twintig jaar geleden

Belanghebbenden meekrijgen is van groot belang in een gebied waar twintig jaar geleden ook al een grote dijkversterking werd uitgevoerd.

IN 'T KORT - NRD

Op 21 maart is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) gepubliceerd

De NRD is voor iedereen digitaal en interactief beschikbaar

Alle belanghebbenden kunnen inzoomen op het stukje dijk waar zij wonen

De dijkversterking Gorinchem-Waardenburg betreft in totaal 23 km dijk

Digitale transitie

De dijkversterking tussen Gorinchem en Waardenburg is (onder meer) innovatief door de inzet van vernieuwende digitale tools. iReport geeft meer inzicht in complexe projecten en verbetert de besluitvorming door toegankelijke, digitale en interactieve teksten en visualisaties. Het is nu toegepast voor de NRD en ook de MER leent zich ervoor.

In 2016 maakte Royal HaskoningDHV de eerste digitale en interactieve MER, op basis van het bestaande papieren rapport voor de Houtribdijk. In dit iReport werd de hoeveelheid tekst met 90 procent teruggebracht. Daarvoor in de plaats kwamen bijvoorbeeld foto's en kaarten die zowel de huidige als de toekomstige situatie toonden, met allerlei mogelijkheden om in en uit te zoomen en door te klikken voor meer details. De Commissie voor milieueffectrapportage heeft de digitale MER versterking Houtribdijk positief ontvangen. iReport is nadrukkelijk meer dan het visualiseren van een rapport: iReport wordt meer en meer geïntegreerd in de totale werkwijze, het past in de digitale transitie. De digitale NRD is te vinden op www.gralliantie.nl.

Omwonenden konden in 2017 al in een serie bijeenkomsten hun input leveren.

Nonnekens: "We snappen de scepsis wel. Destijds was er noodwetgeving en zijn de plannen er in hoog tempo doorheen gejaast. En ik kan je melden: er zijn nog genoeg mensen die dat hebben meegemaakt en die zich dat nog héél goed herinneren. Voor het ene dijkvlak maken we straks andere keuzes dan voor de andere, omdat de situatie steeds verschilt. Dat leidt natuurlijk tot discussie: waarom zij een mooie dure oplossing en wij niet? Dat valt en staat met de navolgbaarheid en de uitlegbaarheid van je keuzes. En het moeilijkste moet nog komen, als straks de feitelijke keuzes moeten worden gemaakt." Geurts van Kessel: "Dat je mensen meeneemt in een proces betekent niet automatisch dat eruit komt wat zij willen. Kijk, het is voor de dijkbewoners niet leuk, het zijn geen kinderachtige maatregelen. De mensen

realiseren zich wel dat er iets moet gebeuren, maar de individuele impact kan groot zijn en sterk verschillen. Omdat dit best emotioneel kan zijn, willen we dat we onze keuzes nu goed kunnen uitleggen en ook aandacht hebben voor de leefbaarheid." Nonnekens: "Aan het resultaat moet je straks in elk geval kunnen zien dat we naar elkaar hebben geluisterd. Mensen komen nu al met waardevolle input. Zoals in Vuren: door de vorige ronde, twintig jaar geleden, was het dorp eigenlijk afgesneden van de rivier. Dat hadden de bewoners toen graag anders gezien. Nu gaan we vooraf in gesprek. We hebben allerlei bouwstenen gekregen die de plannen beter en mooier kunnen maken. Denk aan wandelpaden of uitkijkpunten. Die zijn niet nodig voor de dijkveiligheid, maar wij kijken of we met

Ook de landschappelijke en recreatieve kwaliteit wordt meegenomen in de plannen.

Het project in het kort

De dijkversterking Gorinchem-Waardenburg betreft in totaal 23 km dijk langs de noordoever van de Waal, verdeeld in 51 dijkvakken. Het project maakt deel uit van het Hoogwaterbeschermingsprogramma, onderdeel van het Deltaprogramma. Op 10 juli 2017 is de alliantie gestart in de nieuwe samenwerkingsvorm. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau, met grote inbreng van de omgeving tot stand gekomen, is een belangrijke eerste formele mijlpaal in de procedure voor de milieueffectrapportage (MER). Er staat in wat de opgave is voor de dijkversterking en welke oplossingen en alternatieven nader worden onderzocht in de MER. In het najaar wordt het voorkeursalternatief gepresenteerd, gevolgd door het Projectplan Waterwet met de (digitale) MER, over ongeveer anderhalf jaar. De uitvoering is voorzien voor de periode 2020-2023.

andere partijen zulke elementen meteen ook kunnen aanpakken."

Digitale toekomst

De aanpak met sterke digitale ondersteuning bevalt alle partijen, maar of het de blauwdruk is voor alle toekomstige projecten, valt niet te zeggen. En niet alles kan al volledig digitaal. Nonnekens: "Deels is de interactieve NRD nog een service, vooral erg belangrijk voor de participatie. Vanwege de juridische status is de officiële NRD nu nog een analogo document. Maar we zijn natuurlijk op weg naar een situatie waarin alles digitaal is." Geurts van Kessel: "Het is voor iedereen wennen, dus ook hoe je het borgt. Dat wil je ook als je materiaal interactief en dynamisch is. Ook daar hebben we al ideeën over." Nonnekens: "Dat we bij dit soort processen veel meer gaan samenwerken is een onomkeerbaar proces. De ondersteuning door digitale middelen past daarin. Het staat niet op zichzelf, het helpt om mensen mee te nemen en tot betere plannen te komen. En alle digitale en geautomatiseerde processen zijn natuurlijk niet meer weg te denken." Geurts van Kessel: "We ontwerpen al vrijwel helemaal digitaal; dan is het bijna zonde om het weer terug te brengen naar een rapport op papier. Ik denk dat digitale presentaties, gemaakt met iReport, bij ons deel uitmaken van de toekomst van dit soort projecten, met name voor de kwaliteit van de participatie. We streven ernaar om de MER volgend jaar ook volledig digitaal te presenteren."

Bauke ter Braak is tekstschrijver bij Bauke ter Braak Communicatie.